

**FORSLAG TIL
PRINCIPPROGRAM,
HANDLINGSPROGRAM
OG LOVE
FOR DKP/ML**

Forlaget Arbejderen

**FORSLAG TIL
PRINCIPPROGRAM,
HANDLINGSPROGRAM
OG LOVE FOR
DKP/ML**

DANMARKS KOMMUNISTISKE PARTI/MARXISTER-LENINISTER

Forlaget Arbejderen

Til læserne

Store ændringer har fundet sted i verden omkring os og i vort land gennem de senere år. Gamle alliance- og bloksystemer nedbrydes, andre er ved at opstå. Europakortet er under forandring. Styrkeforholdet mellem de sociale og politiske kræfter ændrer sig. Nye problemer og opgaver har rejst sig for arbejderklassen og det danske folk.

Det er baggrunden for det foreliggende programforslag, som hermed fremlægges til offentlig diskussion. Det er også marxist-leninisternes bidrag til debatten om socialismens og klassekampens erfaringer, som har rejst sig i brede kredse på baggrund af de revisionistiske, pseudosocialistiske regimers fallit i østlandene og de øvrige internationale og nationale udviklinger. Og i en situation, hvor den gamle venstrefløj i Danmark er i opbrud.

Formålet er at skabe et solidt udgangspunkt for en revolutionær politik i 90'erne og i kampen for et socialistisk Danmark, et pålideligt og korrekt grundlag for arbejderklassens og det store flertals aktiviteter og kamp. Det er også et bidrag til den ideologiske, politiske og organisatoriske samling af de revolutionære og marxist-leninistiske kræfter, som i dag er så nødvendig som nogensinde, og til at overvinde den betydelige forvirring, som råder for tiden.

Vi opfordrer til en bred og aktiv deltagelse i diskussionen om dette programforslag, til at der rejses kritik og ændringsforslag. Dagbladet Arbejderen står åben for denne debat, som vil forløbe frem til DKP/MLs 5. kongres omkring årsskiftet 90/91, hvor det nye princip- og handlingsprogram skal vedtages.

Det nye program skal erstatte det nugældende, som blev vedtaget på partiets stiftelseskongres i 1978, med ændringer og tilføjelser fra den 3. kongres i 1986.

**Danmarks Kommunistiske Parti
Marxister-Leninister
Centralkomiteen**

1. juni 1990.

PRINCIPPROGRAM

Det er mere end hundrede år siden, den danske arbejderklasse begyndte at organisere sig som klasse med sit eget politiske parti og sine egne faglige og andre organisationer.

Fra første færd opstillede den socialismen som kampens mål.

Det danske samfund har bevæget sig en lang vej fra det unge borgerlige samfund, der rystede adelsvældets, enevældens og feudalismens åg af sig, til det gamle kapitalistiske samfund af i dag.

Også arbejderklassen har udviklet sig. Den er blevet samfundets største og vigtigste klasse. Den spiller en afgørende rolle for udformningen af fremtiden og fremtidens samfund.

Den har måttet lægge ryg til mange byrder, men har også opnået vigtige resultater i sin kamp. Nogle problemer er overvundet, men nye er også kommet til. Og skabelsen af et socialistisk Danmark står fortsat på programmet.

* * *

Det kapitalistiske samfund er et klassesamfund, der bygger på menneskets udbytning og undertrykkelse af mennesket. Det vigtigste særtræk ved det moderne borgerlige samfund er vareproduktionen, baseret på kapitalistiske produktionsforhold. Størsteparten og den vigtigste del af produktionsmidlerne tilhører en antalsmæssig lille del af befolkningen, borgerskabet, mens det store flertal består af arbejdere og lønarbejdende, som er tvunget til at sælge deres arbejdskraft for at kunne leve. Under kapitalismen er arbejdskraften blevet til en vare.

Arbejdskraftens værdi svarer i gennemsnit til værdien af de livsfornødenheder, som er nødvendige for at opretholde den. Men værdien af det, arbejderne producerer, overstiger langt værdien af arbejdskraften. Merværdien tilfalder borgerskabet i form af profit.

Den kapitalistiske produktions mål er ikke at tilfredsstille menneskets behov, samfundets behov, men at sikre en stadig voksende kapital-ophobning.

Under kapitalismens udvikling uddybes modsætningen mellem den samfundsmæssige karakter af produktionen og den private tilegnelse, mellem produktivkræfter og produktionsforhold. Denne modsætning fører til stadige overproduktionskriser, til stagnation, ruining af småproducenter, og til relativ, og undertiden absolut, forværring af arbejdernes levevilkår. Kløften mellem det udbytten- de mindretal og de udbyttede masser vokser.

Staten er et redskab for klasseherredømme. Den moderne kapitalistiske stat er et instrument til befæstelse og opretholdelse af borgerskabets klasseherredømme.

Klassekampen mellem det kapitalistiske samfunds hovedklasser, arbejderklassen i forbund med det store flertal, og det herskende borgerskab og dets støtter, er drivkraften i det kapitalistiske samfunds udvikling frem mod socialismen.

IMPERIALISMEN

I begyndelsen af det 20. århundrede nåede kapitalismen sin højeste fase, imperialismen. Konkurrencekapitalismen afløstes af finanskapitalens og monopolernes herredømme. Under imperialismen har kapitaleksport antaget særlig betydning; verden er økonomisk blevet opdelt mellem monopoler og multinationale selskaber; kampen om dens fordeling mellem de stærkeste kapitalistiske magter er permanent. Imperialismen kan ikke eksistere uden økonomisk og politisk ekspansion.

Den kapitalistiske økonomis grundlov er på dette stadium sikring af maksimalprofit gennem øget udbytning af flertallet af befolkningen i de imperialistiske lande selv, systematisk udplyndring og undertrykkelse af folkene i andre, især de tilbagestående, lande, og hele økonomiens militarisering.

Imperialistiske krige, krige om verdensherredømme, om markeder, og til slavebinding af små og svagere nationer, er under sådanne forhold uundgåelige. Det 20. århundrede har set to verdenskrige og talløse andre imperialistiske aggressionskrige.

Brutal kolonial udbytning er fortsat et væsenstræk ved imperialismen, selvom hovedparten af de tidligere kolonier i dag formelt har opnået uafhængighed. Den dobbelte udbytning af de arbejdende masser i de afhængige lande – fra både den lokale og udenlandske kapital – fortsætter i neokolonialismens form. Disse lande udgør indbringende områder for kapitaleksport og som afsætningsmarkeder, leverer billig arbejdskraft, jord og råvarer og forhindres i

at opnå en sammenhængende udvikling af deres økonomi.

Blandt de sociale konsekvenser er udbredt analfabetisme, sult, epidemier og en voksende forarmelse af befolkningsflertallet. Kløften mellem de rige og fattige lande uddybes fortsat.

Under imperialismen bliver den tekniske og videnskabelige revolution ikke i første række en mulighed for menneskene til at øge herredømmet over naturen på en forsvarlig måde og til at forbedre de brede massers tilværelse, men forvandles til en faktor for øget udplyndring og undertrykkelse og til forstærket rovdrift på naturen.

Side om side med de teknologiske fremskridt er der en tendens til, at produktivkræfternes udvikling hæmmes. Produktionskapaciteten udnyttes ufuldstændigt, og der skabes et stadig voksende antal kronisk arbejdsløse, en overskudsbefolkning, som det borgerlige samfund ikke kan finde anvendelse for. Der sker således en omfattende destruktion af samfundets vigtigste produktivkraft – arbejdskraften.

Under betegnelser som »forbrugersamfund« o.lign. finder der en omfattende spildproduktion sted, som belaster miljø og ressourcer udover bærepunktet.

Selv i de rigeste imperialistiske lande er retten til arbejde, uddannelse og boliger og andre elementære menneskerettigheder, sociale som politiske, ikke garanterede. De eksisterende frihedsrettigheder er ufuldstændige, delvist formelle, begrænsede af den herskende klasses interesser.

Allehånde reaktionære strømninger præger disse samfunds ideologi, kunst og kultur. Racisme og fremmedhad, chauvinisme, neofascisme og rabiat antikommunisme er integrerede træk.

Imperialismen stræber efter herredømme i stedet for frihed og betyder reaktion over hele linjen.

Statsmonopolkapitalisme er karakteristisk for imperialismen. Statsmonopolkapitalisme er det højeste trin af produktionens samfundsmæssiggørelse under kapitalismen, og indebærer statsapparatets underlæggelse under monopolerne og oprettelsen af deres herredømme på alle samfundslivets felter.

I kritiske perioder tilsidesættes det borgerlige demokrati og et fascistisk diktatur kan blive oprettet. Fascismen er finanskapitalens åbne terroristiske diktatur.

Imperialismen overvinder ikke og kan ikke overvinde alle det kapitalistiske samfunds modsætninger, økonomiske, politiske, klasse-mæssige, nationale osv. De skærpes tværtimod.

DEN NUVÆRENDE HISTORISKE EPOKE

Kapitalismens nuværende udviklingstrin gør den til imperialismens og de socialistiske revolutioners æra, der dækker en hel historisk epoke.

Dens grundlæggende kendetegn er overgangen fra kapitalisme til socialisme, og kampen mellem disse to modsatte samfundssystemer. Det er de socialistiske revolutioners og de nationale befrielsesrevolutioners epoke, epoken med imperialismens sammenbrud og kolonisystemets afvikling. Det er epoken, hvor socialismen og kommunismen sejrer i verdensmålestok.

De vigtigste modsætninger, der behersker den, er modsætningen mellem arbejde og kapital i de kapitalistiske lande; det er kampen mellem to modsatte systemer på verdensplan, mellem kapitalisme og socialisme; det er modsætningen mellem de undertrykte folk og nationer og imperialismen; og det er modsætningen mellem de imperialistiske magter indbyrdes.

Denne historiske epoke er først lige begyndt.

Overgangen fra et samfundssystem til et andet og højere finder ikke sted fra det ene øjeblik til det andet, men spænder over en lang tidsperiode. Revolutionen bevæger sig ikke frem i en lige linje. Den forløber som en periode med skærpede klassekampe, med store sejre og fremgange, men også med tilbageslag og nederlag.

Overgangen fra feudalisme til kapitalisme gennem de borgerlige revolutioner forløb ligeledes over en meget lang periode, den undgik ikke kontrarevolutionær restauration og fornyet revolution.

Oktoberrevolutionen i Rusland markerede indledningen på den socialistiske revolutions æra. For første gang i menneskehedens historie oprettedes et samfund, som ikke baseredes på mindretallets udbytning og undertrykkelse af flertallet. For første gang eksproprieredes det kapitalistiske borgerskab, og arbejderklassen påbegyndte i spidsen for det store flertal opbygningen af et socialistisk samfund.

Sejren over nazismen og fascismen i 2. verdenskrig betød, at endnu en række lande løsrev sig fra det imperialistiske verdenssystem og førte til skabelsen af en socialistisk lejr.

Men arbejderklassen var imidlertid ikke i stand til at fastholde og konsolidere disse store landvindinger. I nogle tilfælde stoppede revolutionen på halvvejen og nåede aldrig at virkeliggøre et socialistisk samfund (Jugoslavien, Kina m.fl.). Fra midten af 50'erne gennemløb Sovjetunionen og de lande, det kunne kontrollere, en revi-

sionistisk kontrarevolution, der førte til kapitalismens fuldstændige genoprettelse og til tilintetgørelsen af de afgørende revolutionære landvindinger. I den første fase af denne kontrarevolutionære proces omdannedes disse samfund til statskapitalistiske samfund, der bevarede visse socialistiske former; i den sidste fase genetableres den traditionelle kapitalisme, og den socialistiske facade stryges.

I denne falske socialismes navn, under dette (social)kapitalistiske system, oprettedes (social)fascistiske diktaturer og førtes (social)imperialistiske aggressionskrige.

Revisionismen ved magten er borgerskabet ved magten og betyder genskabelsen af en ny herskende borgerlig klasse. Den gradvise etablering af det privatkapitalistiske udbyttersamfund er dens logiske resultat.

Disse kontrarevolutioner og den revisionistiske miskreditering af socialismen, såvel som andre vanskeligheder, der opstår i den internationale klassekamps forløb, kan imidlertid kun forlænge det kapitalistiske systems levetid for en vis periode.

Trods disse store tilbageslag er det ikke lykkedes borgerskabet at udslutte socialismen som socialt system fra jordens overflade. Og i det lange løb vil det være ude af stand til at stoppe menneskeheden vej til en socialistisk fremtid. For socialismen er en historisk nødvendighed, som udspringer af den objektive samfundsudvikling.

I den nuværende historiske epoke gennemløber kapitalismen ikke kun delkriser, men befinder sig i en generel krisetilstand. Kapitalismens almene krise berører alle sider af det borgerlige samfund og er baseret på kampen mellem kapitalisme og socialisme, på krisen i det neokolonialistiske system, på kapitalismens voksende ustabilitet og dens politiske og økonomiske forrådnelse som samfundssystem og som verdenssystem.

På globalt plan trues menneskeheden med udslættelse gennem militariseringen, udviklingen af A-våben og andre moderne våbentyper. Rovdriften på miljø og ressourcer udgør en anden kilde til langvarige eller uoprettelige skadevirkninger, fordi den fører til ødelæggelse af stofskiftet mellem menneske og natur.

Overfor borgerskabet, imperialismen, revisionismen og al reaktion står den internationale arbejderklasse, folkene, som kæmper for national og social frigørelse, og alle fremskridtets, revolutionens og socialismens kræfter, som kæmper for at finde en udvej af den uhyggelige situation og de uhyggelige perspektiver, kapitalis-

mens nuværende udvikling fremviser.

Overgangen til socialisme er den eneste sikre vej til at redde menneskeheden og kloden fra undergang.

SOCIALISME OG KOMMUNISME

Mellem det kapitalistiske klassesamfund og det klasseløse kommunistiske samfund ligger socialismens periode, hvor det ene revolutionært forvandles til det andet.

I sin form forløber den socialistiske revolution nationalt, i sit væsen er den international. Den kan hverken im- eller eksporteres. Den er i første række et resultat af de indre modsætninger i hvert enkelt land. Den drives frem af samfundets egne udviklingsbehov. Et socialistisk Danmark må udformes og udvikle sig i overensstemmelse med dets betingelser, traditioner, kultur osv.

Revolutionens grundspørgsmål er spørgsmålet om statsmagten. Den kapitalistiske stat kan aldrig tjene eller danne udgangspunkt for opbygningen af socialismen. Dertil kræves en ny folkelig statsmagt, arbejderklassens stat, som udtrykker og forsvarer det store flertals interesser.

Den socialistiske revolution og proletariatets diktatur fratager borgerskabet og de store godsejere ejendomsretten til produktionsmidlerne og forvandler dem til socialistisk fællesejendom. Den afskaffer al udbytning af arbejdskraft, der ophører med at være en vare, og ophæver dermed det kapitalistiske lønslaveri. Alle lønnes efter indsats.

Socialistisk planøkonomi og produktion ikke for profit, men for at dække samfundets stadig voksende materielle og kulturelle behov, afløser den kapitalistiske produktions anarki og konkurrence. Den socialistiske økonomi muliggør og forudsætter en fuld og alsidig udvikling af den tekniske og videnskabelige revolution i hele samfundets interesse.

Opbygningen af socialismen betinges af de brede massers initiativ og skaberkraft. Det er massernes bevidste handling, der bygger det nye samfund. Det kan aldrig opbygges med bureaukratiske og administrative metoder, men er folkets eget værk.

Under socialismen eksisterer der en fare for, at der udvikler sig et omfattende bureaukrati, der kan opkaste sig som en ny herskende borgerlig klasse og gennemføre en kapitalistisk restauration. Det viser de historiske erfaringer. Men det er ikke nogen lovmæssighed, ikke noget uundgåeligt, såfremt socialismen opbygges på

ægte marxistisk-leninistisk grundlag.

I hele socialismens periode fortsætter klassekampen. Den tager form af en kamp mod resterne af udbytterklasserne, mod bureaukrati, liberalisme og revisionistisk forfald, der understøttes af den internationale reaktion. Den tager sigte på at spærre alle muligheder for en kapitalistisk genrejsning.

Skal opbygningen af socialismen lykkes, forudsætter det ikke bare, at den sikrer konstant materiel, social og kulturel fremgang, afskaffer arbejdsløsheden, sikrer uddannelse og boliger til alle osv.

Det forudsætter også en alsidig udvidelse af det politiske demokrati, af friheds- og menneskerettighederne. Demokratiet er en afgørende drivkraft i socialismens opbygning.

Socialismen skaber mulighed for at demokratiet kan blive reelt og fuldstændigt og til stadig udvides i overensstemmelse med de konkrete betingelser. Det omfatter ikke blot de traditionelle borgerlige frihedsrettigheder, men deres udvidelse til direkte medbestemmelse i produktionen og alle sider af samfundslivet.

Socialismen opbygges på baggrund af et fast og venskabeligt forbund mellem arbejderklassen som samfundets afgørende og ledende klasse, de arbejdende bønder, funktionærer og intellektuelle.

Den socialistiske revolution er ikke en magisk formular, der med ét slag afskaffer alle kapitalismens dårligheder og løser alle de problemer, menneskene står overfor.

Opbygningen af socialismen udgør en lang periode af kamp og arbejde for at overvinde det gamle samfunds mærker og ar og skabe et nyt, menneskeligt og menneskeværdigt samfund uden undertrykkelse og udbytning af det store flertal.

Men socialismen er det eneste sociale system, som har muligheden for at gøre en ende på udbytning og undertrykkelse, på militarisme og aggressionskrig, på nationale fordomme og konflikter, på menneskespildet og naturdestruktionen. Det kan gradvist eliminere alle de dybe skel mellem mennesker, som er en arv fra kapitalismen, og sætte mennesket, i alle aldre, i centrum.

Skabelsen af det socialistiske samfund er den første fase på vejen mod det kommunistiske samfund, hvor alle klasser og enhver klassesdeling og social ulighed er ophævet. Hvor staten, som redskab for klassernes magt og politiske partier som deres instrumenter, forsvinder.

Under sådanne omstændigheder står alle mennesker i samme forhold til produktionsmidlerne. Hierarkiet i arbejdsdelingen,

mod sætningen mellem hånden og åndens arbejde, mellem land og by, kvindeundertrykkelsen osv. forsvinder. Arbejdet vil ikke længere være en tvang, men en livsbetingelse som udtryk for den menneskelige skaberkraft. Produktivkræfterne kan frit udfoldes til gavn for hele samfundet og i fuld overenstemmelse med betingelserne for et varigt samspil med naturen. Under kommunismen gælder, at »enhver yder efter evne og modtager efter behov«.

DE TO LINJER I ARBEJDERBEVÆGELSEN

Historisk eksisterer der to linjer, to hovedstrømninger i arbejderbevægelsen: den reformistiske classesamarbejdslinje, der tager sigte på at bevare det kapitalistiske system, og den revolutionære classeskampslinje, der sigter på at overvinde kapitalismen og opbygge et socialistisk samfund.

Reformisme og moderne revisionisme er to udtryk for borgerlig indflydelse i arbejderbevægelsen, for opportunisme. Dens sociale basis er det af imperialismen opkøbte lag af faglige bureaukrater og højtlønnede arbejdere – arbejderaristokratiet – og en del af de småborgerlige intellektuelle.

Det internationale socialdemokrati er reformismens hovedrepræsentant. Det går ind for visse reformer med det formål at få folk til at affinde sig med det bestående. Det forkynder »classesamarbejde« for at få arbejderne til at undlade at føre kamp for deres interesser. Det erklærer, at samfundet gradvist »af sig selv« vil vokse ind i socialismen. Socialdemokratiets »demokratiske socialisme« er intet andet end det bestående kapitalistiske samfund, projektet ind i fremtiden. I visse situationer foretrækker det herskende borgerskab at have Socialdemokratiet ved magten som et pålideligt redskab til at administrere kapitalismen. Toppen af Socialdemokratiet er socialt vokset sammen med borgerskabet.

Den moderne revisionisme er nært forbundet med den kontrarevolutionære udvikling i de tidligere socialistiske lande og med en lang række tidligere kommunistiske partiers forvandling til borgerlige arbejderpartier. I marxistisk-leninistisk forklædning baner den vejen for kapitalismens genoprettelse eller afledning af revolutionen. Den prædiker fredelig overgang til socialismen, strukturreformer af det kapitalistiske samfund og søger en mellemvej mellem kapitalisme og socialisme med det formål at bevare det kapitalistiske system. Uanset der findes forskellige varianter af den moderne revisionisme, som sovjetrevisionisme, titoisme, maoisme, »euro-

kommunisme« osv. virker de mod samme mål og smelter mere og mere sammen med den socialdemokratiske reformisme.

Andre udtryk for opportuniste i arbejderbevægelsen er trotskisme, venstresocialisme, anarkisme osv, der virker nært sammen med og understøtter de reformistiske og revisionistiske hovedretninger.

Kampen mod opportunisten har til formål at vinde arbejderne og de arbejdende masser for den revolutionære linje. Den er en forudsætning for kampen mod imperialismen og for socialismen.

Den revolutionære klassekampslinje sigter på at mobilisere arbejderklassen og de arbejdende masser til kamp for deres rettigheder, til forsvar for den nationale uafhængighed og suveræniteten, mod faren for imperialistisk krig, for fred, frihed og socialisme.

Om den revolutionære overgang til socialismen forløber volde ligt eller ej, afgøres af det herskende borgerskab selv. Indtil nu har historien ikke kendt noget eksempel på, at det frivilligt har givet magten fra sig eller opgivet at tilbageerobre den tabte magt.

Den revolutionære linjes sociale basis er arbejderklassens og folkets bredeste lag. Det er deres interesser, den forfægter og mobiliserer til kamp for. Dens hovedrepræsentant er og har været de tre Internationaler og den internationale kommunistiske bevægelse, i dag de marxistisk-leninistiske, kommunistiske partier.

De to veje og de to linjer har udkæmpet en langvarig kamp siden arbejderbevægelsens fødsel, som vil fortsætte gennem hele perioden, fordi den er baseret på objektive sociale og materielle rødder.

Den historiske erfaring viser imidlertid, at der, hvor der er opnået væsentlige sejre og fremgange for arbejderklassen og folkene, har det været på den revolutionære vej. Til syvende og sidst er også de reformer under kapitalismen, der har ført til visse forbedringer for de arbejdende, et produkt af den revolutionære kamp.

Den reformistiske vej har intetsteds ført til en svækkelse af imperialismen eller det kapitalistiske klasseherredømme, endsiges til socialisme.

ARBEJDERKLASSENS REVOLUTIONÆRE PARTI

Overgangen fra kapitalisme til socialisme er ikke en spontan proces. Den fordrer bevidst revolutionær handling fra det arbejdende folks side. For at sikre dette, er det nødvendigt, at arbejderklassen råder over sit revolutionære parti.

Det marxistisk-leninistiske, kommunistiske parti samler arbej-

derklassens bevidste forkæmpere i sig og udgør en organiseret kraft, der skabende anvender den videnskabelige socialismes teori. Uden et sådant parti, der er en uadskillelig del af arbejderklassen og tæt forbundet med folkets brede masser, er fremgang i den daglige kamp under kapitalismen, sejr i den revolutionære situation og en vellykket opbygning af et socialistisk samfund utænkelig.

Danmarks Kommunistiske Parti/Marxister-Leninister er den danske arbejderklassens revolutionære parti. Det viderefører og forsvaret traditionen for at hævde arbejderklassens selvstændige klasseinteresser frem til socialismens sejr – traditionen fra den tidlige arbejderbevægelse, det engang revolutionære Socialdemokrati og fra det revolutionære DKP. Det er dannet i kamp mod borgerskabets, reformismens og den moderne revisionismes forsøg på at tilintetgøre den organiserede kommunisme i Danmark, og har udviklet sig ved deltagelse i klassekampens slag på alle dens felter.

Det marxistisk-leninistiske parti er et parti af en ny type. Det er ikke et vælgerforeningsparti, men et kampparti, organiseret efter den demokratiske centralismes principper.

Marxismen-leninismen er arbejderklassens revolutionære teori i den nuværende historiske epoke. Det marxistisk-leninistiske parti anvender den skabende og selvstændigt på den danske virkelighed.

Partiet kæmper for at forene socialismen med arbejderbevægelsen igennem den daglige kamp, for at erobre klassens flertal og samle brede lag af det arbejdende folk omkring sig. Det kæmper for at opbygge en folkelig enhedsfront mod krise, krig og reaktion og til forsvar af den nationale suverænitæt. Det kan indgå i fælles aktionsenhed med andre politiske kræfter om bestemte mål.

Det fører en politik for flertallet og baserer sig i hele sit arbejde på masselinjen.

Partiet arbejder i fagbevægelsen og arbejdernes øvrige masseorganisationer for at vinde flertallet for klassekampslinjen. Det samme gælder i forhold til de folkelige masseorganisationer og progressive bevægelser, som udgør vigtige instrumenter til skabelse af enhed og udvikling af massernes kampkraft.

Det tilstræber at beherske alle klassekampens former, udenomsparlamentariske som parlamentariske, idet det lægger hovedvægten på de første.

Danmarks Kommunistiske Parti/Marxister-Leninister er en del af den internationale marxistisk-leninistiske, kommunistiske bevægelse, der består af suveræne og ligestillede partier. Det arbejder

for at styrke dens enhed på marxismen-leninismens grund, og kæmper for at virkeliggøre det store princip:

Arbejdere i alle lande, forén jer!

HANDLINGSPROGRAM

Ved starten af århundredets sidste årti befinder Danmark og det danske folk sig ved en kritisk skillevej. Ved en korsvej, der kan blive afgørende for dets overlevelse som nation og eksistens som nationalstat.

Store forandringer finder sted i verden i dag. Den internationale orden, som grundlagdes efter fascismens nederlag i 2. verdenskrig, er i opbrud. Gamle blokinddelinger opløses og nye aftegner sig. Den progressive menneskehed konfronteres med alvorlige problemer: at undgå faren for atomkrigens ragnarok, overvinde den globale miljøkrise, bremse den voksende kløft mellem rige og fattige lande, osv.

Som et lille, relativt rigt, udviklet kapitalistisk land, og som en del af den imperialistiske verden, har det herskende borgerskab i Danmark knyttet sig til de vestlige politiske, militære og økonomiske blokke, til den amerikansk-ledte NATO-pagt og til monopolerens EF. En væsentlig del af dets relative velstand stammer fra deltagelsen i den imperialistiske udplyndring af flertallet af verdens folk og nationer.

Der har fundet store ændringer sted i det danske samfund i perioden efter 2. verdenskrig. Industrien har definitivt afløst landbruget som den vigtigste erhvervsgræn. I løbet af 50erne og 60erne udvikledes det såkaldte velfærdssamfund, under en temmelig langvarig periode af højkonjunktur. Det kunne til en vis grad imødekomme nogle af de krav, som arbejderklassen og den arbejdende befolkning havde rejst og kæmpet for i årtier – som udbygning af skole-, sundheds- og socialvæsen, af børne- og ældreinstitutioner, folkepensions-, arbejdsledsheds- og andre bistandsordninger, osv. Ved siden af den private kapitalistiske sektor udbyggedes den offentlige, statsmonopolkapitalistiske sektor i hastigt tempo. Kvinderne kom i stort tal ud på arbejdsmarkedet, og Danmark hører til de kapitalistiske lande, hvor kvindernes erhvervsfrekvens er højest.

Den dybe krise, der ramte hele den kapitalistiske og revisionistiske verden fra midten af 70'erne, ramte Danmark hårdt og lagde en bombe under myten om velfærdssamfundet og dets stabilitet, og fik snakken om den »krisefri kapitalisme« til at forstumme. Permanent og rekordstor arbejdsløshed, fortsat inflation, højt skattetryk på de brede masser er nogle af udtrykkene herfor. Udlandsgælden og en enorm rentebyrde, store strukturelle vanskeligheder i industri, landbrug og fiskeri, og stadig større indtrængen af udenlandsk kapital i nøglesektorer er andre.

Som de øvrige herskende kapitalistiske klasser ved magten, i vest som i øst, har det danske borgerskab kun fundet ét svar på krisen: at vælte alle byrderne fra den over på arbejderklassen og det store flertal af den arbejdende befolkning. Særlig hårdt er det gået udover folk på overførselsindkomster, arbejdsløse, pensionister, bistandsmodtagere. Men reallønnen og levestandarden er også faldet for arbejderklassen som helhed og de øvrige arbejdende masser. De sociale budgetter er til stadighed blevet beskåret. Den kapitalistiske stat har stadig vanskeligere ved at opretholde velfærdsmasken.

De internationale udviklinger rejser nye muligheder for folkene for at forsvare den nationale suverænitet og uafhængighed, for at sikre freden og styrke et ligeberettiget samarbejde mellem landene. Men de rejser også mange vanskelige spørgsmål og problemer.

Der foregår væsentlige ændringer i verden – ikke mindst på det europæiske kontinent. Det præges af sammenbruddet for de antifolkelige, revisionistiske regimer i de tidligere socialistiske lande og af store politiske, nationale og sociale rystelser. De to imperialistiske supermagter, USA og Sovjetunionen, og ikke mindst den sidstnævnte, befinder sig i en dyb indre og ydre krise, som også berører deres militære og politiske alliancesystemer, og relativt svækker den bipolar situation, hvor deres diktater har været »lov«.

Demagogisk betegnes forskydningerne i de internationale styrkeforhold, de revisionistiske regimers fald og østlandenes overgang til traditionel kapitalisme, og opbruddet i de imperialistiske alliancesystemer dels som indledningen til en »epoke med varig fred«, dels som en sejr for »frihed og demokrati« og som »socialismens og kommunismens død«.

Der er ikke tale om nogen af delene.

Våbenkapløbet og oprustningen fortsætter på mange felter. NATO og Warschawapagten er ikke blevet opløst. Supermagterne

har fortsat deres tropper, baser og raketter over hele verden, til lands, på havene og i luften. Militær aggression og undertrykkelse er fortsat et kendetegn ved supermagterne, som også de nuværende udviklinger beviser. Nye arnesteder for krig og aggression vokser frem. Imperialismen forandrer aldrig sin aggressive natur.

»Frihed og demokrati« har ikke sejret, når der bag disse slagord gemmer sig monopolernes og de multinationale selskabers »frihed« til at udplyndre folkene, og imperialistiske stormagters »frihed« til at underlægge sig svagere nationer og folk. Demokrati er utænkeligt uden national frihed og selvbestemmelse.

Og socialismen er ikke død, hverken som teori eller praksis, fordi nogle korrupte og antifolkelige regimer, som undertrykte og udbyttede i socialismens navn, men som repræsenterede en ny borgerlig klasse, har opgivet magten eller delt den med andre kapitalistiske kræfter, inden- som udenlandske.

Bag denne demagogi skjuler sig en antikommunistisk kampagne fra det imperialistiske bourgeois side uden fortilfælde i historien, og en systematisk offensiv mod alt, hvad der er antikapitalistisk, antiimperialistisk, progressivt og revolutionært, ægte socialistisk og marxistisk. Formålet er at lamme arbejderklassen og folkene, så imperialismens og reaktionens røveriske planer kan gennemføres uden modstand, så den globale profitjagt og rovdrift kan fortsætte uhindret og tilmed intensiveres. Lande, der har ført kamp mod imperialismen, er særlige mål for denne offensiv. Det gælder Albanien, verdens eneste socialistiske land i dag. Det gælder Cuba, Vietnam osv.

På mange måder aftegner der sig dystre udsigter. Men arbejderklassen og folkene råder også over stor styrke, der kan krydse imperialismen og reaktionen. Den nuværende situation rummer også muligheder for at rette nye slag mod de imperialistiske supermagter, mod al imperialisme, revisionisme og reaktion.

På baggrund af alle disse udviklinger har det herskende danske borgerskab kastet masken og erklæret sig for ophævelsen af dansk suverænitet og Danmarks opslugning i EFs kommende politiske, økonomiske, valutariske, og senere også militære union. En ny imperialistisk supermagt med fælles regering, parlament, uden- og indrigspolitik, statsborgerskab og identitet, møntfod osv. – med det forenede kapitalistiske Stortyskland som dets dominerende kraft. Denne plan udgør en trussel mod selve Danmarks eksistens, dets reduktion til en nordtysk provins i monopolernes »Forenede Europa«.

Der findes ingen basis for opretholdelsen af NATO-alliancen eller Warschawapagten. Det danske borgerskab har valgt fortsat integration i NATO.

I alliance med den vesteuropæiske og internationale kapital har det danske borgerskab iværksat en generaloffensiv mod arbejderklassen og de brede massers tilkæmpede rettigheder. Resterne af velfærdssamfundet skal demonteres. Faren ligger ikke i, at et »trediedelssamfund opstår« i den forstand, at den »svageste trediedel« – først og fremmest de mere end en million mennesker, der er afhængige af overførselsindkomster – forarmes og berøves enhver mulighed for et værdigt liv. Borgerskabets offensiv er rettet mod flertallet, mod mere end to trediedele af befolkningen, for at et lille mindretal kan berige sig grænseløst.

Der findes en anden vej end den borgerskabet og imperialismen følger. Der findes en anden og bedre fremtid end den blinde opgivelse af nationen, den blinde lænen-sig-op-ad stærkere imperialistmagter, end den fortsatte blinde rovdrift og profitjagt.

Det er vejen til forsvar af den nationale selvstændighed og arbejderklassens og hele det arbejdende folks sociale og demokratiske rettigheder. Det er vejen til udbygning af demokrati, frihed og uafhængighed.

Det er en sådan politik for flertallet, marxist-leninisterne lægger frem i dette handlingsprogram.

En politik for arbejderklassen, for de brede lag af funktionærer og intellektuelle, arbejdende landmænd og fiskere, for unge og pensionister, arbejdsløse og bistandsmodtagere osv.

Det er ikke en spiseseddel med valgløfter. Det er først og fremmest en opfordring til at styrke den brede folkelige modstand mod den borgerlige og socialdemokratiske krisepolitik og det nationale ophørsudsalg. Det kan kun ske gennem organiserede kampe, aktioner, bevægelser og initiativer.

Al forandring kommer nedefra!

* * *

Et selvstændigt og uafhængigt Danmark

Et selvstændigt og uafhængigt Danmark er den første betingelse for, at det danske folk kan forme sin egen tilværelse og fremtid. I århundreder har det ført kamp for at overleve som nation med sin egen politik, økonomi og kultur, og imod afhængighed af og under-

læggelse under større imperialistiske magter. Danmark har alle forudsætninger for at hævde sin suverænitet og frie udvikling også i vor tid. Alle skridt i denne retning må støttes.

Det danske borgerskab har valgt den modsatte vej. Danmarks medlemskab af EF har undergravet den nationale uafhængighed på alle områder. Det har sat kurs mod Danmarks udslettelse som nationalstat og dets forvandling til en provins i monopolernes »Forenede Europa« under anførsel af det genforenede Tyskland. Som en uselvstændig del af en kommende politisk, økonomisk og valutarisk union, et »Europas Forenede Stater«, i en eller anden form, med drømmen om at blive en ny imperialistisk supermagt. Det er en vej, der udelukker et frit samarbejde mellem selvstændige og uafhængige folk og nationer.

Danmark må træde ud af EF for at overleve på længere sigt. Den fortsatte integration på alle områder med store negative sociale konsekvenser må bekæmpes, sammen med alle nye skridt til udbygningen af en altomfattende union.

Udviklingen i Europa giver nye muligheder for at afvikle blokopdelingen og for et samarbejde mellem frie og uafhængige nationer. En sådan udvikling er i det danske folks interesse.

Forsvar freden! Opløs blokkene!

Det supermagtsopdelte Europa med dets permanente konfrontationssituation hører fortiden til. De europæiske folk ønsker at forme deres egen fremtid uafhængigt af USAs og Sovjetunionens diktater. Det er imidlertid ikke muligt, så længe USA og Sovjet fortsat har hundreder tusinder af soldater, baser og raketter strøet ud over det europæiske kontinent, og så længe NATO og Warschawapagten fortsat eksisterer.

Supermagternes tilbagetrækning fra Europa og opløsningen af militærblokkene vil være vigtige bidrag til sikring af fred og stabilitet, ikke bare på det europæiske kontinent, men i hele verden.

Et stop for fortsat integration i og Danmarks udtræden af den amerikansk-ledte NATO-pagt vil være et vigtigt bidrag til denne proces og til forsvaret af den nationale uafhængighed. Danmark må aldrig kunne bruges som springbrædt for aggression.

Den fortsatte oprustning og udbygning af det danske militær som en del af NATO-hæren må bremses. Alle fremmede baseanlæg, depoter og andre faciliteter på dansk territorium til deltagelse i en kernevåbenkrig må afvikles.

For demokrati og menneskerettigheder

Danmark er et borgerligt, parlamentarisk demokrati. Det danske folk har ført langvarige og hårde kampe for at opnå den nuværende grad af demokrati og for at etablere en række grundlæggende rettigheder. Demokrati og menneskerettigheder er ikke en gang for alle givne størrelser, de er historiske og konkrete. Demokratiske fremskridt og tilkæmpede rettigheder er heller ikke sikrede for evigt, men må forsvares og udbygges.

Demokrati forudsætter national uafhængighed og selvstændighed. Der kan ikke være tale om folkestyre, hvis afgørende beslutninger for et land træffes udenfor dets grænser og institutioner. Hvis f.eks. et lands økonomiske politik fastlægges af internationale organismer eller andre landes banker. Det danske folketing er allerede i dag i høj grad blevet til et ekspeditionskontor for EF. I en politisk union vil dets indflydelse blive reduceret til et sogneråds. Værdien af stemmeretten kan også devaluere.

Og selvom det danske folk har tilkæmpet sig stemmeret og en række andre grundlæggende politiske rettigheder er det langt fra at have reel indflydelse på samfundsudviklingen.

Nuværende begrænsninger i det parlamentariske system må fjernes. Spærrereglen på 2% må afskaffes, så et parti kan repræsenteres i folketinget, når det har stemmer nok til et mandat. Den nuværende valgretsalder bør sættes ned til 16 år. Statstilskud til de politiske partier skal fjernes; det skal ikke tillades firmaer og interesseorganisationer at finansiere partierne; der skal være åbne regnskaber og fuld offentlighed om politikernes poster og »ben«; de bør ikke varetage andre hverv i valgperioden end det, de vælges til. Det lokale selvstyre bør udbygges og befolkningen inddrages i alle vigtige spørgsmål vedrørende den lokale udvikling.

De politiske og demokratiske rettigheder må sikres og udbygges.

Fuld organisations-, trykke- og talefrihed må sikres overalt i det danske samfund, også på arbejdspladser, i militæret, på skoler og institutioner.

Uindskrænket møde- og demonstrationsfrihed. Strejke- og aktionsret må sikres uden begrænsninger og nogen form for straf.

Ingen må diskrimineres ved ansættelse, leje af bolig osv. på grundlag af politiske standpunkter, køn, tro, nationalitet, hudfarve osv. Samme demokratiske rettigheder til indvandrere og flygtninge som til danske.

Trosfrihed må sikres, og kirken adskilles fra staten. Religionsun-

dervisning i det offentlige skolevæsen afskaffes.

Kongedømmet må afskaffes til fordel for en demokratisk republik. Selv i form af det »indskrænkede demokrati« udgør det et levn fra feudaltiden. Som en af landets rigeste godsejerfamiljer er kongefamilien født medlem af den herskende klasse.

Fascistisk virksomhed, krigspropaganda og al form for racistisk og national diskriminerende propaganda må forbydes og erklæres som en forbrydelse. Facistiske, nazistiske og racistiske organisationer må opløses.

Befolkningen må beskyttes mod overvågning og gennemregistrering via EDB i private og offentlige registre. Adgangen til EDB-registrering må reduceres væsentligt, og samkøring mellem registre stoppes.

Den politiske gennemregistrering af befolkningen fra efterretningstjenesternes side må stoppes, arkiverne over progressive destrueres. De særlige politikorps til indsættelse mod befolkningen, som »terrorkorps« og »uropatruljer«, opløses.

Almindelige demokratiske rettigheder til fanger og kriminelle. Rimelig betaling for deres arbejde. Forbud mod psykisk og fysisk mishandling. Ret til en oplæring, der gør det muligt for tidligere straffede at leve et normalt liv. Ophævelse af adgangen til administrativ og tidsubestemt frihedsberøvelse, begrænsning af brug af isolationsfængsling. Den militære straffelov må afskaffes.

Foruden de politiske og demokratiske rettigheder må også en lang række sociale menneskerettigheder fastslås og udbygges. Det drejer sig om sådanne elementære rettigheder som retten til arbejde eller retten til en bolig. Eller retten til uddannelse, retten til sundhed og et ufarligt miljø. Retten til en sikret opvækst og en tryk alderdom. Osv.

Mange af disse rettigheder er ikke engang lovfæstede som formelle rettigheder på papiret. Og i praksis er de slet ikke garanterede.

Erobringen af disse grundlæggende rettigheder for alle samfundsborgere uden undtagelse og sikring af deres virkeliggørelse er imidlertid et krav, historien har rejst, og tiden stiller til et moderne, humanitært og demokratisk samfund.

For retten til arbejde

Arbejdsløsheden i Danmark er kronisk og af masseomfang. En stor del af den arbejdsdygtige befolkning tvinges til ledighed. Andre holdes simpelthen helt ude af arbejdsmarkedet. Under de økono-

miske kriser sendes hundredtusinder ud af jobbene. Rationaliseringer og anvendelse af ny teknologi i både den private og offentlige sektor, og omfattende besparelser og nedskæringer i den sidstnævnte, har ramt eller truer andre hundredtusinder.

Men retten til arbejde er en grundlæggende rettighed. Både den offentlige og private sektor må tvinges til at skaffe flere arbejdspladser, om nødvendigt ved lov. Monopolernes nedlæggelser og lukning af virksomheder, eller deres flytning til udlandet, må standses. Hvor det er nødvendigt, må staten garantere fortsat drift af hensyn til de arbejdende eller lokalsamfundet.

Adgangen til masseafskedigelse må fjernes, og der må sikres øget tryk i ansættelsen. Organiseret import af udenlandsk arbejdskraft må forbydes.

De arbejdsløse tvinges til at leve i nærheden af et eksistensminimum, og samtidig udnyttes arbejdsløsheden til løntrykkeri. Det kapitalistiske samfund bærer ansvaret for arbejdsløsheden. Ikke de arbejdsløse. De arbejdsløse må sikres en klækelig forhøjelse af dækningsgraden for tabt arbejdsfortjeneste til minimum 90%. Alle begrænsninger i dagpengeretten må fjernes, så ingen ledige tvinges over på bistandshjælp. Og bistandsmodtagere og visse grupper af pensionister skal sikres mulighed for indtræden på arbejdsmarkedet på lige fod med andre. Bistandshjælp som særlig billig understøttelse må afskaffes.

Behovet for en alsidig uddannelse og efteruddannelse bliver stadig mere omfattende i takt med indførelsen af ny teknologi. Der er behov for en gennemgribende reform, der sikrer alle arbejdere muligheden for en tidssvarende og kompetancegivende uddannelse. Betalt frihed til uddannelse, efteruddannelse og garanti for uddannelse til alle unge må indgå i en sådan reform.

Lønnen og de arbejdendes rettigheder

Det er en kendsgerning, at lønarbejdernes realindkomster er faldet over en lang periode. Og at de private og offentlige arbejdsgivere til stadighed søger at presse reallønnen yderligere ned. Bare en bevarelse af realindkomsten kræver ikke blot nominelle lønstigninger, men også en sikring mod udhuling gennem inflation, prisstigninger, skatter og afgifter osv. Med samfundets udvikling vokser også de arbejdendes materielle, sociale og kulturelle behov.

For at sikre dette må der ved overenskomsterne kræves fuld dækning for pris- og skatteforhøjelser og for produktionsstigningen.

Der må garanteres en høj og fast mindstebetaling til de dårligst lønnede. I stedet for en »solidarisk lønpolitik« sættes den solidariske lønkamp.

Afskaffelsen af dyrtidsreguleringen har været en mærkesag for den borgerlige og socialdemokratiske krisepolitik og har medvirket til det betydelige reallønsfald. Genindførelsen af en fuld, automatisk dyrtidsdækning er et centralt krav til værn mod prisstigninger og inflation.

Der må siges nej til indkomstpolitik og løndiktater. OD eller ØD er ingen farbar vej til sikring af reallønnen.

Alle aftaler og overenskomster må indgås på kollektivt grundlag og på basis af den fri forhandlingsret. Medlemmernes afgørelser må respekteres, herunder også strejkeretten. Sammenkædnings- og 35-procents-reglen må afskaffes, og forligsinstitutionen og arbejdsretten nedlægges.

Indførelsen af ny teknologi fører til en stadig højere arbejdsintensitet og nedslidning af de arbejdende. Derfor øges også behovet for fritid og for kortere arbejdstid. En effektiv forkortelse af arbejdstiden kan også skabe plads til flere i arbejde. 35-timers arbejdsuge med fuld løn- og personalekompensation er fortsat det centrale krav på dette område. Der må indføres forbud mod tvungent overarbejde, sættes en maksimumsgrænse på 20 timers overarbejde om måneden, og overarbejdet afspadseres. Skifteholdsarbejde må kun finde sted i samfunds nødvendige funktioner.

Arbejdsmiljøet må forbedres, og brugen af sundheds- og miljøskadelige gifte på arbejdspladserne forbydes. En effektiv kontrol heraf under fagforeningernes tilsyn, og en kraftig stramning af straffen for at overtræde arbejdsmiljø- og sikkerhedsbestemmelser for arbejdsgiveren, må gennemføres.

En demokratisk og kampdygtig fagbevægelse

Fagforeningerne udgør den vigtigste og mest omfattende masseorganisering i Danmark. Uden en kæmpende fagbevægelse er et effektivt forsvar mod kapitaloffensiven, monopolerne, de multinationale og imperialismen, ikke mulig.

Men den socialdemokratisk ledte fagbevægelse står for klasse-samarbejde. LO har bundet sig til statsmagtens politik, til Socialdemokratiet, til indkomstpolitikken og hele det fagretslige system og deltager aktivt i integrationspolitikken i forhold til EF.

De forsvarer ikke arbejdernes bredeste lag og deres interesser,

men satser på erhvervslivets »kernearbejdskraft«, dvs. på dem med sikkert job, god uddannelse osv. Dette mindre lag udgør for dem fagbevægelsens fremtid. De ufaglærte, de dårligst stillede i arbejderklassen, de arbejdsløse, bistandsmodtagere, osv. – arbejderklassens store flertal – diskrimineres.

På en sådan baggrund undergraves enhedsfagbevægelsen, og der skabes rum for gule og åbent borgerlige fagforeninger, for medlemsfrafald og apati. Der er langt fra toppen til bunden, og planerne om de nye »servicekarteller« vil yderligere centralisere magten i fagforeningerne, svække demokratiet og øge denne afstand.

Demokratiet i fagbevægelsen må styrkes. Dens grundenheder, klubber og lokale fagforeninger, må spille en større og ikke mindre rolle. Fagbevægelsen må udvikle sammenhold og solidaritet, og danne ramme for fællesskab og kollektiv aktivitet blandt arbejdende, arbejdsløse, bistandsmodtagere og førtidspensionister. De snævre faglige strukturer må åbnes og vendes ud mod mobilisering og aktivisering af arbejderbefolkningens bredeste lag.

Pamperuvæsenet må bekæmpes. Lønnede faglige tillidsmænd og funktionærer må have en løn, der svarer til niveauet for dem, de repræsenterer, og ikke som i dag, hvor fagtoppen aflønnes på niveau med kapitalistiske concernledere.

For kvindernes ligestilling og retten til børn og familie

Der skal i dag to lønninger til for at forsørge en familie. Det er den vigtigste økonomiske baggrund for kvindernes massive indtræden på arbejdsmarkedet gennem de sidste årtier. Det store flertal af kvinder er i dag udearbejdende. Dette er på mange måder et stort fremskridt, men det skaber også en række nye problemer. Kvinderne har fortsat hovedansvaret for hjemmet og børnene, og er fortsat ikke en fuldt ligestillet del af arbejdsmarkedet.

Denne situation belaster i høj grad familierne. Deres samlede arbejdstid, det betalte udearbejde og ulønnede hjemmearbejde, er vokset. Og problemerne er endnu større for enlige med børn.

Der må fortsat kæmpes for kvindernes lige ret til uddannelse og arbejde. Og for at skabe mulighed for deres deltagelse i det samfundsmæssige og politiske liv.

Ligelønnen er forblevet en ret på papiret, som må sikres gennemført i praksis.

Retten til at have børn må sikres, uden frygt for at miste jobbet. Den fri abort må ikke bruges til at udøve et socialt pres på kvinderne.

Og de særlige hensyn til gravide og småbørnefamiljer må udvides.

Antallet af vuggestuer, børnehaver og fritidsinstitutioner må udvides til at dække de virkelige behov, og må gøres væsentligt billigere. I princippet bør daginstitutionspladser, i lighed med folkeskolen, være gratis.

Børnefamiljernes belastede situation må lettes ved særlige foranstaltninger, der kan være med til at sikre en tryggere opvækst.

Skole og uddannelse

Folkeskolen og uddannelserne er blevet et vigtigt mål for nedskæringspolitikken. Det uddyber de eksisterende sociale skævheder i uddannelserne. At bevare folkeskoleuddannelsen gratis for alle og forhindre dette princips undergravning er af central betydning. Ikke bare folkeskolen, men også alle andre uddannelser bør i princippet være gratis, og ikke baseres på gebyrer, brugerbetaling osv.

For at sikre en grunduddannelse, der svarer til et moderne samfund, bør folkeskolen være en 12-årig enhedsskole.

En opdragelse til usund konkurrence og karakterjag, med reaktionær indoktrinering og til borgerlige kønsroller må bekæmpes. Opdragelsen må præges af demokratiske værdier, solidaritet, kammeratskab og ligestilling mellem drenge og piger.

Retten til en videregående uddannelse efter grundskolen, boglig eller faglig, skal sikres alle unge.

Kvalificerede og billige fritidstilbud må sikres børnene og de unge gennem hele opvæksten. Ikke opbevaringssteder, men muligheder for at dyrke idræt, musik, kultur o.lign., der bidrager til udviklingen af en alsidig personlighed.

Ungdommen – samfundets fremtid

Ungdommen udgør samfundets fremtid. Men det borgerlige Danmarks behandling af de unge er brutal. Det tillader store dele af en ungdomsårgang at blive skrottet og gå til grunde uden nogensinde at blive en del af samfundet. Ungdommen bærer en stor del af arbejdsløshedens og krisens byrder.

Centralt i ungdommens kamp står fortsat kravene om sikring af arbejde, uddannelse, boliger og en indkomst til at leve af.

Der er et påtrængende behov for en garantiordning, der sikrer alle unge en kompetancegivende uddannelse, en praktikplads og et arbejde. Ikke til sultesatser, men til fuld overenskomstmæssig løn og med fuld arbejdstid.

Passiv understøttelse på sultecirkulærer og bistand er en urime-
lighed. Men det er også sulteunderstøttelser på betingelse af at
man påtager sig intetsigende arbejde eller en ringe uddannelse.
Der må siges fra overfor sådanne tvangsordninger, der ikke søger at
opfylde de unges reelle behov.

Forsøgene på at bruge de unge som en særlig løntrykkergruppe
gennem særlige lave ungdoms- og indslusningsløbninger må afvises.

Den uddannelsessøgende ungdom må sikres en acceptabel stu-
diestøtte, der ikke er afhængig af forældreindtægt, eller tvinger til
underbetalt erhvervsarbejde eller byrdefulde lån.

Ungdommen må samle sig om fælles krav på tværs af kunstige
skillelinjer for at udvikle kampen for deres rettigheder. Den må
sikre sig indflydelse på uddannelsessteder og arbejdspladser. Og
den må sikre opbygningen af stærke interesseorganisationer, der
kan kæmpe dens krav igennem.

Pensioner og alderdom

Den bevidste udsortering fra arbejdsmarkedet har ført til en vold-
som stigning i antallet af førtidspensionister, hvoraf en betydelig
del har en vis arbejdsevne, fordi det er billigere end arbejdsløs-
hedsunderstøttelse, indslusning på arbejdsmarkedet og jobgaran-
tier. Dette misbrug og menneskespild må stoppes.

Alle bistandsmodtagere og pensionister må sikres et niveau, der
svarer til dyrtidsregulerede dagpengesatser samt muligheden for
dækning af særlige behov i forbindelse med handicaps, invaliditet,
osv.

De ældre udgør en stadig større del af befolkningen og forlanger
med rette en værdig alderdom. Det borgerlige Danmark går den
modsatte vej.

Retten til en generel, høj, dyrtidssikret folkepension undergra-
ves og søges erstattet med forskellige »frivillige« pensionsordnin-
ger, der yderligere vil inddele pensionisterne i forskellige kategori-
er med store forskelle i levevilkår – og med en bredere og fattigere
bund. Sådanne planer må afvises. Kun en samfundsfinansieret og
solidarisk folkepension kan sikre en tryk alderdom for alle sam-
fundets ældre.

Pensionisterne skal sikres ret til at forblive i deres bolig, men
også ret til plejehjemsplads. Gratis lægehjælp og medicin må være
en ubetinget ret, ligesom hjemmehjælp og hjemmepleje må ydes
uden betaling. Radio- og TV-licens og befordring med offentlige

transportmidler bør være gratis. Der må sikres indholdsrige, fysisk og psykisk stimulerende aktiviteter for de ældre.

Bistandsmodtagere og pensionister står stort set uden nogen form for organisering til at varetage deres interesser, og står overfor at måtte skabe sådanne for at kunne forsvare sig mod de stadig mere omfattende nedskæringer.

Forbedret folkesundhed

Sundhedsvæsenet og behandlingsmulighederne skal ikke skæres ned, men forbedres. I stedet for privatisering og brugerbetaling må det tilstræbes, at al sygdomsbehandling, herunder læge- og tandlægebehandling, psykolog- og psykiatriske tilbud samt medicin, bliver helt gratis.

Sikring af et bedre arbejdsmiljø, af sunde omgivelser, af færre trafikskader osv., og en større indsats omkring sygdomsforebyggelse, vil både gavne folkesundheden og spare mere omfattende udgifter på andre punkter.

Underprioriteringen af de voksende behov for behandling af psykiske lidelser under tidssvarende forhold må ophøre.

Boligen – en menneskeret

Boligen har afgørende betydning for menneskets trivsel. Alligevel eksisterer der bolignød i Danmark og et stigende antal hjemløse. Boligudgifterne vejer tungt på almindelige familjers budgetter, og boligerne er objekt for alskens spekulation og åger, fra bolighajer og spekulanter til banker, kreditforeninger og forsikringselskaber, der tjener uhyrlige summer på dette, hvadenten det drejer sig om ejer- eller lejerboliger.

Der må sikres et tilstrækkeligt antal gode og væsentligt billigere boliger på bankernes og kreditforeningernes bekostning. Det sociale og statsfinansierede boligbyggeri må udvides. Der må bygges en tilstrækkelig mængde ungdoms- og ældreboliger.

Lejerne i privat og offentligt byggeri må have demokratisk indsigt og indflydelse.

Skatter

Den kapitalistiske skattepolitik udnyttes hæmningsløst til at tage fra de fattige og give til de rige. Skattelovene fungerer sådan, at de formuende kan svindle sig til nulstilling eller kraftig nedbringelse af skatten – på legal vis!

Skatterne rammer skævt og tynger de små og almindelige indkomster hårdest. Det må erstattes med en politik, der lægger de største byrder på de bredeste skuldre.

Det betyder stærk skattemæssig progression, brandbeskatning af kapitalistiske profitter og formuer, nedbringelse og fjernelse af moms, en klækkelig forhøjelse af den skattefrie bundgrænse og et effektivt stop for det legale skattesnyderi og de systematiske skattefiduser.

Et sundt og levedygtigt miljø

Den voksende forurening af jorden, luften og vandet, af både by- og landmiljøer, har sat miljøspørgsmålet højt op på dagsordenen.

Der eksisterer en række globale miljøtrusler, som beskadigelsen af ozonlaget, ødelæggelsen af regnskove, der fungerer som klodens lunger, forureningen af de internationale have osv., som har en international karakter og i al væsentligt er skabt af de industrialiserede imperialistiske lande. Bekæmpelsen af disse trusler kræver bindende internationale aftaler, som også Danmark må forpligtige sig til. De lande, som bærer hovedansvaret for den globale forurening, må også betale omkostningerne ved at sikre et bæredygtigt miljø.

Men en fornuftig miljøpolitik består først og fremmest i at sikre et sundt og levedygtigt miljø i Danmark og udbedring af de skader på natur og menneskemiljøer, som allerede er sket, og forhindre dem i at udvikle sig.

Forbedringen af miljøet skal ikke pålægges den almindelige befolkning i form af miljøafgifter. De væsentligste forureningskilder er industri og landbrug, og disse må pålægges udgifterne ved et forbedret stofskifte med naturen. Det er forurenerne, som må betale.

Der må tages effektive foranstaltninger til sikring af et sundt havmiljø, af grundvandet, af jorden og skovene. Gifte og andre miljøskadelige stoffer må forbydes i produktionen, eller neutraliseres.

I dag begrænses miljøkampen væsentligt af et væld af EF-bestemmelser, der tager hensyn til de multinationale selskabers interesser og hæmmer en restriktiv miljøpolitik, der betegnes som »tekniske handelshindringer«.

Privatbilismen udgør i dag en betydelig fare for mennesker og miljø.

Også af disse hensyn bør udviklingen af en billig kollektiv trafik af høj kvalitet opprioriteres.

Atomenergi og fossile brændstoffer udgør begge væsentlige mil-

jøtrusler. Nej til A-kraftværker i Danmark må fastholdes. Og det er et berettiget krav at forlange Barsebäck og nærliggende atomkraftværker, der udgør en kolossal sikkerhedsrisiko for Københavns og hele landets befolkning, nedlagt.

En levedygtig energipolitik må tage udgangspunkt i at udbygge anvendelsen af den vedvarende energi: vand, vind, solenergi osv.

Stop skævvridningen af Danmark!

Det danske borgerskab arbejder for at forbinde Danmark med det nye Europa og den internationale kapital på alle områder, hvor Danmark bliver et specialiseret udkantsområde.

Derfor stimuleres en skævvridning på alle leder af det danske samfund. I stedet for at udbygge industri og landbrug til at dække samfundets grundlæggende behov, satses der på en specialiseret eksport og en øget afhængighed af import. Der er store planer om at udvikle Danmark som turistland og gøre København til et internationalt finanscentrum. De store brobyggerier, der opføres på diktat fra EFs mægtige lobbyer, og gør landet til en trafikal trædesten mellem EF og Skandinavien, er overflødige og omkostningsfyldte for den almindelige befolkning, og skadelige for den nationale infrastruktur.

Energiforsyningen er i høj grad afhængig af multinationale selskaber. Og den danske undergrund udliciteres til disse. Det er på tide, at Nordsøolien nationaliseres, og at der sættes en stopper for udliciteringen af retten til undergrunden.

Den sociale og økonomiske skævvridning af Danmark rammer også geografisk. Hele landsdele lægges øde for arbejdspladser. Hospitaller og skoler nedlægges i centraliseringens navn. Skellet mellem land og by vokser fortsat. Der må pålægges staten et særligt krav om at sikre beskæftigelse, uddannelsesmuligheder og hospitaldækning i de raserede områder og at øge ligestillingen mellem by og land.

Statens støtte til storindustri og storlandbrug uden betingelser må stoppes. Denne politik rammer også landets almindelige landmænd og husmænd og de små fiskere, der udleveres til EFs udsanering og til grovvarereselskabernes, kreditforeningernes og forsikringsselskabernes åger. De må sikres mulighed for fortsat at drive deres erhverv, deres gæld annulleres, og i stedet for støtten til monopoler og godsejere må de begunstiges med lempelser og tilskud.

Styrk den internationale solidaritet

Som medlem af FN må Danmark påtage sig de forpligtelser, som et relativt rigt land, der følger heraf.

Færøerne og Grønland er fortsat dele af Danmark, men ikke medlemmer af EF. Det færøske og grønlandske folks selvbestemmelsesret må respekteres, både hvis de måtte ønske fuldstændig uafhængighed fra Danmark, eller et fællesskab under den ene eller anden form, der garanterer deres uafhængighed af EF. Retten til undergrunden og alle de nationale ressourcer tilhører ubeskåret det færøske og grønlandske folk.

I den nuværende internationale opbrudssituation forsøger de to imperialistiske supermagter fortsat at bestemme verdensudviklingen. De lande og folk, der forsøger at forsvare eller tilkæmpe sig deres uafhængighed, mødes med imperialistisk undergravning og pression.

Derfor er det fortsat nødvendigt at udvikle støtten til arbejderklassens og folkenes kamp i alle lande imod imperialismen og reaktion, for national uafhængighed, demokrati og sociale fremskridt. Derfor må den internationale solidaritet yderligere befæstes og udbygges.

Vigtige kampe, hvor solidaritet er påkrævet, foregår på alle kontinenter.

Støtten til kampen i Sydafrika mod det forhadte apartheidregime må forstærkes. Danmark må gennemføre effektive sanktioner.

Det palæstinensiske folk har ret til sin egen stat, og Danmark må anerkende PLO og den palæstinensiske stat.

Solidariteten med befrielsesbevægelserne i Etiopien, El Salvador og andre steder, hvor folkene kæmper med våben i hånd mod imperialismen og reaktionen, må udvides.

Og de lande og folk, der trues af imperialistisk undergravning og aggression, som det socialistiske Albanien, Cuba, Vietnam, Nordkorea osv., må støttes solidarisk.

LOVE

1. PARTIET

Partiets navn er Danmarks Kommunistiske Parti/Marxister-Leninister, DKP/ML.

DKP/ML er den danske arbejderklasses revolutionære parti, en frivillig sammenslutning, der arbejder på grundlag af den marxistisk-leninistiske teori.

Det er partiets mål at kæmpe for kapitalismens afskaffelse og indførelsen af et socialistisk samfund, hvor det ene menneskes udbytning af det andet er ophørt, og hvor udviklingen frem mod det klasseløse kommunistiske samfund indledes.

Partiet bekæmper kapitalistisk udbytning, krigsfare og reaktion. Det forsvarer Danmarks nationale selvbestemmelse og understøtter og fremmer kampen for bedre økonomiske, politiske, sociale og kulturelle vilkår.

Partiet er en del af den internationale marxistisk-leninistiske bevægelse, der består af selvstændige og ligestillede partier. Det arbejder for at styrke dens enhed, samt for at udvikle venskab og solidariteten med alle verdens folk, der kæmper for frihed og uafhængighed imod imperialismen og reaktion.

2. MEDLEMSKAB

Enhver som tilslutter sig partiets program og love, arbejder i en af dets grundorganisationer og betaler kontingent, kan blive medlem af DKP/ML.

Medlemmer optages enkeltvis. Optagelsesansøgning rettes til en grundorganisation og skal ledsages af en anbefaling fra to medlemmer.

Personer, der har haft ledende poster i andre partier optages efter godkendelse fra centralkomiteen.

Gennem det første års medlemskab introduceres man mere dybtgående i partiets grundlag og generelle virksomhed. I denne

periode kan medlemmet ikke vælges til ledende organer, men har ellers samme rettigheder og pligter, som øvrige medlemmer. Ét år efter optagelsen gennemføres en særlig diskussion i grundorganisationen, hvor medlemsskabet bekræftes.

Partilivet er kendetegnet af frie og levende diskussioner om partiets politik og arbejde. Det er en permanent bestræbelse for medlemmerne at styrke deres indsigt i den videnskabelige socialisme, blandt andet ved at læse partiets presse. På grundlag af partidemokratiet kan kritik og selvkritik udvikles og medlemmernes aktivitet og initiativ øges.

På møderne kan ethvert medlems aktivitet kritiseres.

Alle medlemmer skal værne om partiets enhed og styrke dets bånd til masserne og efter evner og muligheder deltage i aktioner og kampe. Partiet og progressive kræfter skal beskyttes imod klassefjenden.

Medlemmer, der ønsker det, kan henvende sig til partiets ledelser, herunder til centralkomiteen, og overfor disse rejse spørgsmål og komme med forslag omkring særlige problemer.

Problemer søges løst gennem diskussion, kritik og selvkritik. I tilfælde af vedvarende brud på partiets normer kan der skrives ind med forskellige forholdsregler, der dog altid skal godkendes af nærmeste højere ledelse.

Medlemmer, der modarbejder partiets og arbejderklassens interesser, ekskluderes.

Disciplinære forholdsregler skal rapporteres og kan ankes til centralkomiteen.

Alle disciplinære forholdsregler kan forelægges centralkomiteen, som træffer endelig afgørelse.

3. PARTIDEMOKRATIET

Partiets organisatoriske princip er den demokratiske centralisme. Dets enhed og udvikling forudsætter en fri og demokratisk meningsudveksling og alle medlemmers aktive deltagelse. Politik og aktiviteter besluttet efter grundige diskussioner, hvor meningene brydes. Når en beslutning er truffet, må mindretallet følge flertallet, og hele partiet arbejde sammen for at omsætte beslutningen til handling.

Ledelser på alle niveauer vælges af medlemmerne. Ledelserne opbygges kollektivt med personligt ansvar og nær tilknytning til det arbejdende folk.

Ved valg af ledelser er der hemmelig, skriftlig afstemning. Som valgt betragtes de kandidater, som har fået flest og over halvdelen af de afgivne stemmer. Der kan ikke foretages blokvalg.

Fraktionalisme og fraktioner er uforenligt med partiets organisationsprincip.

Bureaukratiske og administrative ledelsesmetoder er skadelige og bekæmpes aktivt af partiet.

Ledelserne skal regelmæssigt aflægge beretning om deres arbejde og informere medlemmerne og andre partiorganer.

Partiet følger et rotationsprincip. Det tilstræbes, at ingen medlemmer har samme ledelsesopgave i mere end to kongresperioder.

Større partidiskussioner åbnes og afsluttes af centralkomiteen, når en trediedel af partiets grundorganisationer eller distriktsledelser udtaler ønske herom, eller hvis der ikke er et stabilt flertal i centralkomiteen om principielle spørgsmål i partiets politik.

4. PARTIETS GRUNDORGANISATIONER OG PARTIGRUPPER

Medlemmerne arbejder i en grundorganisation. Disse dannes i byer, bydele, på arbejdspladser eller hvor det findes formålstjenligt. Oprettelse af en grundorganisation kræver dog, at der findes mindst tre partimedlemmer i det pågældende område.

Grundorganisationerne forsvare den arbejdende befolknings økonomiske, politiske og kulturelle interesser, deltager i diskussionen af partiets politik og arbejder for at udføre beslutningerne. Den optager nye medlemmer, tilknytter sympatisører og venner og sikrer nye læsere til partiets presse.

Grundorganisationerne sørger for, at medlemmernes kendskab til partiets politik og virksomhed uddybes og for skoling i dets teoretiske grundlag. De sikrer, at medlemmernes skaberkraft og initiativ bringes bedst muligt til udfoldelse.

Grundorganisationerne udgør basis for partiets økonomi.

Medlemsmødet er grundorganisationens øverste myndighed. Det indkaldes af grundorganisationens ledelse efter behov, dog mindst en gang om måneden.

Senest en måned efter den årlige distriktskonference afholdes et medlemsmøde med valg af ledelse. Dens størrelse og opgaver fastsættes efter behov.

Ekstraordinært valg af grundorganisationsledelse kan ske, såfremt ledelsen af grundorganisationen, distriktsledelsen, eller et

medlemsmøde, der er indkaldt med dette formål, forlanger det.

På områder, hvor der arbejder flere medlemmer, kan der oprettes en partigruppe for at effektivisere udførelsen af partiets linie.

Partigrupperne mødes efter behov. Hvor det er muligt, tilknyttes sympatisører.

5. *DISTRIKTER*

Partiets grundorganisationer indenfor et geografisk område, hvis nærmere grænser besluttet af centralkomiteen, udgør et distrikt.

Distriktets højeste myndighed er den årlige distriktskonference, der afholdes i januar kvartal.

På distriktskonferencen deltager delegerede, valgt i grundorganisationerne. Alle medlemmer kan dog deltage, hvis distriktsledelsen beslutter dette.

På distriktskonferencen behandles ledelsens beretning, forslag fra medlemmerne, grundorganisationer, den afgående ledelse eller centralkomiteen.

Envidere fremlægges et revideret regnskab til godkendelse.

Konferencen vælger en distriktsledelse og en eller flere revisorer.

Ekstraordinær distriktskonference kan afholdes, når en trediedel af dets medlemmer, distriktsledelsen eller centralkomiteen kræver det.

Distriktsledelsen afholder møde mindst en gang om måneden. Den vælger en daglig ledelse og en distriktsleder.

Distriktsledelsens opgaver er at sikre, at partiets arbejde i distriktet udvikler sig i overensstemmelse med partiets beslutninger. Den skal støtte grundorganisationernes arbejde, administrere distriktets økonomi og jævnligt opsummere dets arbejde.

6. *PARTIETS LEDENDE ORGANER* – *KONGRESSEN*

Partiets højeste myndighed er kongressen. Ordinær kongres afholdes hvert tredje år og indkaldes med mindst to måneders varsel. Ekstraordinær kongres kan afholdes, når centralkomiteen finder det nødvendigt, eller når det kræves af mindst en trediedel af de delegerede på den foregående kongres. Ekstraordinær kongres indkaldes med mindst 14 dages varsel.

Kongressen består af delegerede valgt af grundorganisationerne. Centralkomiteen beslutter kriterier for delegeretvalg.

Medlemmerne af den afgående centralkomité deltager på kongressen. Er de ikke valgt som delegerede, deltager de med taleret.

Kongressen behandler beretningen fra den afgående centralkomité.

Partiets program og love besluttet af kongressen. Ændringer heri kræver to trediedeles flertal.

Kongressen behandler partiets politiske linie og træffer overordnede beslutninger for det videre arbejde.

Kongressen fastsætter antallet af medlemmer og kandidatmedlemmer til centralkomiteen og vælger disse.

Kongressen vælger to revisorer, der skal føre løbende kontrol med partiets økonomiske arbejde og aflægge beretning på kongressen.

Mellem kongresserne leder centralkomiteen partiets samlede virksomhed.

Centralkomiteen sikrer udgivelsen af partiets presse og er ansvarlig for partiets økonomi og ejendom.

Centralkomiteen vælger forretningsudvalg, formand og sekretariat.

Centralkomiteen holder møde mindst to gange årligt. Her deltager centralkomiteens kandidatmedlemmer med taleret og vejledende stemmeret. Mellem centralkomitémøderne udøves centralkomiteens myndighed af forretningsudvalget, som mødes regelmæssigt og mindst hver anden måned. Sekretariatet udgør partiets daglige ledelse og mødes efter behov.

Centralkomiteen kan nedsætte og opløse udvalg efter behov.

Fratræder et medlem af centralkomiteen, indtræder i stedet et af centralkomiteens kandidatmedlemmer efter centralkomiteens valg.

Mellem kongresserne kan centralkomiteen indkalde landskonferencer, der behandler vigtige spørgsmål for partiets arbejde.

7. PARTIETS ØKONOMI

Partiets økonomiske midler består af medlemskontigent, som danner det faste grundlag for dets virksomhed. Herudover indgår kampfundsbidrag, midler fra indsamlinger og fra driften af dets øvrige virksomhed. Kontigentets størrelse fastsættes af centralkomiteen.

Ved partiets ejendom forstås partiets økonomiske midler og dets faste ejendom, indbo, rekvisitter m.v., som er indkøbt for partiets midler, eller som er overdraget partiet af enkeltmedlemmer eller grupper af medlemmer.

8. ØVRIGE BESTEMMELSER

Partiets parlamentariske virksomhed ledes af dets valgte ledelser. Kandidater opstilles på baggrund af diskussion i partiorganisationerne.

Hvis et medlem i kraft af tillidshverv modtager løn eller andre indtægter, tilfalder disse partiet, som dækker medlemmets indtægtstab og andre udgifter.

Partiets funktionærer aflønnes efter behov. Dog må lønnen ikke overstige gennemsnitslønnen indenfor LO-området.